

B-122.

SZENTFÜLD - ÉSZAK

A S Z E N T F Ö L D - É S Z A K

A Szentföld az emberiség vallástörténetének központjában.
/L. a "DÉL" c. rész elején: B 121!/

Az elmélyítés témái lehetnek:

- Az ígélet és szövetség Isten és Izrael között. A lényegi különbség a meg nem alkuvó zsidó monoteizmus és politeista pogányság között Kánaán népeiségeiben.
- Izrael átalakulása törzsszövetségi birodalomná; hűsége és hűtlensége Jahvához.
- A judeai /zsidó/ jelenlét Galileában Jeruzsálem pusztulása után. A hagyományok, tanulmányok újjáéledése az első Mishna és később a Talmud összegyűjtése; a zsidó nép azonosságának csodálatos megőrzése a századok folyamán, az egész zsidó probléma együtességében.
- Jézus ifjúsága, Prédikálása Galileában, a Péterre bízott elsőség, a Feltámadott megjelenései, ennek a földnek minden keresztény emlékezte.
- Jézus visszautasítása földieitől, és az üdvösség elterjedése az egész világon.

TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS:

Megközelítő időpont KRISZTUS ELŐTT:

Régi bronzkorszak /3500-2100/
Középső bronzkorszak /2100-1550/

Új bronzkorszak /1550-1250/
Vaskorszak /1250-333/

- Kánaániak
- Pátriárkák: Ábrahám, Izsák, Jákob.
- Mózes. Exodus /kivonulás/
- Az Ígélet Földjének elfoglalása.
- Bírák: Dárák, Debora, Gedeon
- Saul

Az első templom korszaka

/1000-922/
/922-587/

- Dávid és Salamon
- Juda és Izrael királysága

A második templom korszaka

/587/

Perzsa korszak /538-330/

Hellenisztikus kor /330-100/

Hellenisztikus-római kor /100/

- Jeruzsálem első lerombolása, elhurcolás, száműzetés
- A Templom ujjaépítése
- Makkabeusok
- Nagy Heródes

A Mishna első korszaka

KRISZTUS UTÁN

/70/

/70-79/

- Jézus Krisztus
- Jeruzsálem második lerombolása
- A szinédrium /főtanács/ Jéninába költözik

A MISHNA MÁSODIK KORSZAKA

A Talmud első korszaka:

Római korszak

/100-350/

/105-135/

/135/

/210/

/212/

/330/

- a tanaiták öt nemzedéke
- /A mishnát összeállító tudósok/.
- A Bar-Kochba felkelése
- Jeruzsálem harmadik lerombolása;
- Aelia Capitolina
- Amoriak /tudósok, akik tanulmányozták és megjegyzésekkel látják el a Mishnát és megszerkesztik a Talmudot./
- a zsidók megkapják a római polgárságot
- Nagy Konstantin. A keresztény bazilikák Palesztinában.

A Talmud második korszaka:

- Szabadorreusok: a Talmudot összeíró tudósok

Bizánci korszak

/350-630/

/351/

/425/

- Tibériás, Sefforis, Lidda lerombolása
- A jeruzsálemi Talmud megszerkesztésének befejezése

Arab korszak /636-1100/

I. A GALILEAI TENGER

1. Cin

2. A galileai tenger alkonyatkor

A Galileai tenger, vagy Genezáreti tó Galilea dombjainak foglalatában levő gyöngyszem.

3. Halászbárka a Galileai tengeren hajnalban

A dél a sárga kövek és a tűz földje. Az észak viszont az a föld, amelyen az édesvíz árad el. Ezen vízbőség csúcsa a Galileai tenger. Ez a tó, Jézus tevékenységének fő tanúja, egyike a keresztények legkedvesebb szent helyének. A Jordán árkanak csaknem az elején helyezkedik el, melyet a Holt tenger süllyedéke határol. 212 méterrel van a Földközi tenger szintje alatt. 21 km hosszú és 12 km széles a legtágasabb pontjánál. Átlagos mélysége 48 m. De déli partjának egyes pontjainál eléri a 250-et is.

4. Kereszterü halászat a Galileai tengeren

Isten teremtette a hét tengert, de gyönyörűsége a Galileai tenger /rabbinikus felírat/. Az Ószövetségben "Kinneret-tónak" hívták hárfa /Qinnor/ alakja miatt. Az Újszövetségben Galileai tengeréről, ill. tóról, Tibériás taváról, vagy Genezáreti tóról van szó.

5. Gazdag halászat

A tó vizének halbőségét mindig magasztalták. Még is is néhány izraeli halászszövetkezet működik itt. Az evangéliumok több csodás halfogásról beszélnek.

6. A tó vizéből ivó kecske

Ez a legnagyobb kiterjedésű édesvíz nemcsak Galileában, hanem az egész Szentföldön. Az Izraeliek szivattyukat szereltek, melyek elviszik azvizet egész Negebig, 200 km távolságra.

7. Hirtelen vihar a tavon

Jellenzói a hirtelenviharok. Ma is ugyanugy ismétlődnek, mint 2000 évvel ezelőtt. A tó elcsúszott és meggörbült a Hormonról le szálló hideg szélrohamok alatt...

8. Arbel hegye és a genezáreti síkság a tó déli partján villámok fényében

A dél száraz, gyér a népessége, a nélkülöző az élete. Az északi rész viszont termékeny, népes és könnyebb az élete. Izrael számára dél volt a próba földje, az észak az ígért földje. A nagy hatóerejű turbinák egész éjjel működnek a tavon.

II. AZ ÍGÉRET FÜLDJE

9. Olajfaliget Izrael északi részén télen

Észak gazdag hóban és vízben, csupa növényzet. Izrael népét, amely a sivatagból, s a dél és a központ meghódításának nehéz harcaiból érkezett ide, elbűvölte észak zöldellő panorámája és lelkesedéssel beszél róla, költőiesen kapcsolatba hozva az igaz életével és csodálva gazdagságát, mely hasonlítható abiztonság nyugalmas öröméhez.

10. Tavor tölgyei Harshat-Tal-nál

"Neked és utódaidnak adom a földet, melyen most mint jövővény

tartózkodol: Kánaán egész földjét..." /Gen,17,8./

Ma ezen a védett vidéken a szentföld legészakibb részén, ahol a Hermon hegy caucasa megalik; az izraeliek a Horshat Tal nemzeti parkját létesítették.

11. Banias vizezése, a Jordán forrásai

Itt fenn, a Hermon hegy lábánál ered a Jordán bővizű forrása, Fjúlöp Cezáreájának, ma Baniasnak romjai között. 400 évvel később hogy Isten szólt Ábrahámnak; utódai, akik a sivatagból visszatértek Palesztinába, megtalálták az ígért földjét.

12. Jolképes fénykép, mely bemutatja észak vizeinek gazdagságát

Élő víz! Valahányszor a szent szerzők bővizű forrásokról beszélnek, bizonyosan ezekre a forrásokra gondoltak.

13. Gabona Esdrelon síkságán

Hányszor ment Jézus ezek között a sárguló buzamezők között, amint Judeába ment, vagy jött onnan; és talán ezek az érett gabonátáblák indították a szavakra: "Kérjétek az aratás Urát..." Lk.2.

14. Fügefák Palesztinában

Észak bővelkedik gyümölcsöseikben, köztük a legközönségesebb a fügefa. A fügefa árnyékában töltötték a nap meleg óráit. Gyümölcse volt a legáltalánosabb táplálék. Értékelt szegény és gazdag. Gyógyítottak is vele. A bibliai szövegekben a fügefát kapcsolatba hozzák a bőséggel, áldással és békével.

15. Gránátalma és a szentföldön

A gránátalma a szentföld másik tipikus gyümölcse. Ősidsőtől teremlik. Az életnek és termékenységnek jelképe. Mezopotámia és Egyiptom díszítő művészetében használják. Ezt a földet hívják "termékeny félholdnak".

16. Napraforgók Esdrelon síkságán

Jelenleg a korszerű izraeli mezőgazdaságban sok a napraforgóültetvény.

17. Virágok és romok /Askalon/

Egész észak pompázik a virágokban. Dombok, a mélyedésben hajógyárak, a romok a síkságok, a eziklák és hágók végig a folyók hosszában.

18. Anemone /szellőróza, pápica. Részlet/

A növények közt a legáltalánosabb az anemone, a "mezők liliuma" Jézus dicsőítette gazdagságát, mely felülmúlja még Salamonét is. A Felső Jordán Jákob lányainak hidjánál /19/

Itt haladt a tengeri út. Ez a fontos út kötötte össze Egyiptom civilizációját Mezopotámiáéval. Nemcsak a vidék változatos arculatát határozta meg, hanem a történelem első eseményeiben való részvételét is. Átszelve "Jákob lányainak hidjánál" a Jordán felső folyását. A vizen túli magaslat egy erődítmény maradvány, melyet a gázló őrsége számára emeltek.

Amikor Kr.e. VIII.században Izrael lakosait Asszíríába hurcolták, ezt az utat járták be és a földet a pogányok vették birtokukba. Izajás próféta fellép és így szól: "Egykor megalázta az Úr Zebulon és Neftali földjét, de az eljövendő napokban megdicsőíti majd a Tenger Utját.. Máté ennek a jóslatnak beteljesülését látja, mikor Jézus megkezdí működését.

III. A MEGERŐSÍTETT VÁROSOK

20. Hazor /Tel el Qedah/

A kánaániak megtelepedtek ezekben a termékeny völgyekben és a városok a "tengeri ut" hosszában uralmuk alá hajtották az egész vidéket. Jákob lányainak Midjánál van Tel Hazor, egy időben a legnagyobb észak kánaáni város.

Hazor a középső bronzkorban központ, királya, Jabin megkísérelte, hogy szövetséget hozzon létre más városokkal József előnyomulásának megakadályozására. Egy másik Jabin néhány évtizeddel később kizorította az izraelitákat.

/Megj.: Tel: régi somita fogalom. Aalaceony és széles mesterséges dombot jelöl./

21. Ásatások Tel Hazornál

Tel Hazor már 4000 évvel ezelőtt is híres volt és neve megtalálható a Kr.e.II. évezred kezdetének egyiptomi és Mezopotámiai adataiban 600 évvel ezelőtt hogy az izraeliták megjelentek Kánaánban.

Az ásatási terület mögött folyik a Jordán folyó mögött a Golán magaslatai.

József legyőzte az irael elleni szövetséget és lerombolta a várost. Jóval később épült újjá Megiddóval együtt. Végül 750 felé teljesen elpusztította az asszír III. Tiglatpilezer.

22. A Galilai tenger északról nézve

A "tengeri ut" + Hazortól délre folytatódott a Gal. tenger nyugati partjáiig és Izrael völgyében bukkant fel.

A "tengeri ut" lezárult a Gen. tó felé nyugati partjának belsője felé haladt, Ezdrelon, vagy Jezreal völgyébe irányulva.

Ez az Ut volt az, amelyet Jézus használt galileai vándorlásain és judeába haladtában Galilea zsidó lakosságát megkülönböztette a többi zsidótól a kiáltás különleges hangszava.

23. Látkép Neadról délre, a Tábor felé

Jezrael a Jordán meredek völgyének egyik ága és Galilea déli lejtőit felosztja Gilboa, Kármel és Szamaria északi részére. A "Tengeri ut" közepén szelte át. Felejthetetlen a panoráma. Balról látszanak a Hattin cauceai, ahol a keresztesekre vereséget mért Szaladdin 1187-ben. A Tábor uralkodik vidéken. Itt kanyargott a "tengeri ut".

24. A Tábor

Nehéz ma elképzelni, hogy ez a bájos síkság egyike volt a történelem legzordabb harcmezőinek.

Ezrelon déli nyulványának látképét a Tábor felé, a Belvedere, vagy Belforte keresztes vár folytatja.

A ker. hagyomány Jézus színeváltozását helyez erre a hegyre és ennek emlékéért őrzik a bizánci-sziriai stílusban épült bazilika.

A hegy 560 m magas.

25. Tel Dothan, vagy Dothan /légi kép/

Ez a Tel Dothan egy másik "tel"-ből, mely a múlt csendes tanúja. Történelme visszanyúl a régi bronzkorba. Ebben a városban ostromolták meg Benhadad szír király katonái Elizeust, aki csodás módon menekült meg tőlük: ha díccsel Szamaria központjába vezette őket. /2.Kir. 6.13./

26. Tel Dothan és Dothan völgye

Dothan városa ellenőrizte a pártiarkák útjának a Tengeri Ut kis kitérőjének déli részét. Ez déli irányban haladt, átszelve Szamariát Jeruzsálem, Hebron és Berezabé felé.

Dothanban adták el Józsefet egy Egyiptom felé haladó karavánnak. A város uralma alatt álló völgyben legeltek Jákob nyájai, a környék gazdag víztérolókban. Ezek egyikébe dobták Józsefet, mielőtt eladták.

27. Tel Tanak

Néhány km-re nyugatra fekszik. Debora énekében Tanak környezébe illesztette a Megiddó melletti harcot a déli Kánaán királyai ellen. Tanak fontos központ volt Salamon idejében.

28. Megiddó /Tel el Mutesellin; ásatások/

Megiddó ellenőrizte a Kármel hegyén át a tengerhez vezető létfontosságú utat. Figyeljük meg, milyen kicsi az autóbusz a mélyben! Ne csodálkozzunk, hogy az akkor sátorlakó izraeliták félték ettől a várostól, és úgy beszéltek falairól, mintha az égis érnének. Megiddó a kánaániak másik fontos erődje, jelentős stratégiai hely, melyet Salamon a "kocsik városává" alakított. Ősi volta kalkolitikum középső részének homályába vész /Kr.e. 3000/ az Ásatások tanuskodnak, történelméről egészen a hellenisztikus korban történt teljes kiürüléséig. Kr.e.350.

29. A Kison folyó Qison/ Tel el Qassis-sal

Jozreel másik kijárata nyugatra van a Kison folyónál a Kármel hegy karimájánál. Az izraeliták és a déli Kánaán királyai közti végső harc folyamán egy hirtelen vihar kiárasztotta a Kisont, elvágva így a kánaániak visszavonulását és elmerítve ezekereket és lovakat. Debora folytatta győzelmi énekét: "a Kison patak elsodorta őket... /Bir. 5,21./

A hagyomány erre a helyre teszi Baál papjainak elpusztítását, miután a Kármelen kihívóan viselkedtek Illóssal szemben.

30. Megiddó: Ezdrelon völgyének kapuja és panorámája északkeletre

Megiddó déli kapujából északkelet felé tekintve a Tábor-hegy

irányába, megláthatjuk a harcmezőt. Szemközt vannak Galilea déli hajlatai és ott van Názáret.

Sok csatát látott ez a völgy. Debora és Bérák harcosai itt csalták törbe Sziezere hadait.

Ez a "harapófogó alakú kapu" mely a salamoni időre vezethető vissza, hányszor látta Izrael és Juda hadseregeit. Az utolsó volt József, aki innen indult ki, hogy kis szekérecsereval, olvágja II. Mechó egyiptomi király hatalmas hadseregét.

31. Ezdrelon /Jezrael/ völgye a Tábor- hegyvel

Ez egy háborúra alkalmas küzdőtér.

32. Lotiport és öszezuzott nádak /jelképes fénykép/

Itt haladtak el annak idején egyiptomiak, asszírok, babiloniak, kánaániak, izraeliták, perzeák, görögök, rómaiak, arabok, keresztetsek, törökök. A mi időnkben pedig angolok, ausztráliaiak és Új-zélandiak is.

A történelem végső harcát Megiddó védőbástyái alá jósolták meg: az armageddoni harcot /Apok 16,14./

33. Hara dedon /Jelképes fénykép/

Rengőtes csata volt a város falai alatt. A szentírók ezért arra gondoltak, ezen a helyen folyik majd le a legfőbb misztikus küzdelem és az antikrisztus veresége.

34. Házor pantheonja

Miután a kánaániakat szétzavarták; isteneik az emberek világában tovább éltek.

Ezek a bálványok megtalálhatók voltak Házor kánaáni templomának szentélyében. Most Jeruzsálem muzeumban találhatók.

A holdat kérlelő vésott kezek azt a gondolatot ébresztik, hogy a szent helyet a holdistennek: Sin-nek szentelték.

35. Házor panteonja

Illés idejében csupán 7000 ember volt izraelben, aki nem hajlott térdet Baálnak. A próféták egymás után szólaltak fel, hogy elszekítsák őket a bálványoktól. A zsidókat évszázadokon át megragadták a kánaáni vallás mágikus jelenségei annak ellenére, ami a törvényben volt olvasható: "zuzzátok össze oltáraikat..." Izraeliták meghódították ezt a területet, ám kánaán bálványai csillogását a történelem tanúsítja.

IV. IZRAEL HÜTLENSÉGE

36. Kármel hegye

Itt zavarta össze Illés Baál papjait. Kármel hegylánca 550 m Szamaria hegytömbjének nyulványa a tenger felé és Ezdrelon síkságának szegélye. A bűség jelképe Izrael számára. A Kármelen hívta össze Illés szövetségbe Istenével izrael hűtlen népt.

37. Gilboa hegysége Ezdrelon keleti részén Bet Shean mellett

Itt vesztette életét Saul király és három fia a filiszteusok elleni csatában.

38. Bet-Shean a tel és a hellenista színház

A mélyben /Betseán/ lévő dombja /tel/. A mellette emelkedő színházat jóval későbbben, a hellenista korban építették. Betseán filiszteus öröditmény Ezdrelon völgyében. A város igen régi:

kánaániak előtti, kánaáni, egyiptomi uralom, később filiszteus, majd izraeli uralom Dávid alatt. A rómaiak alatt a Dekapolisz legfontosabbjává vált. A Kr.u.iv. században a "Második Palesztina" fővárosa lett. Ebből a korból származik a színház.

39. Betseán: onladékok/amelyben Gilboa hegyei/

Itt, Aztarte templomában akasztották fel a filiszteusok Saul fegyverzetét. A Kr.e.III-II.sz-ban egy márványoszlopos templom tartozott hozzá, amelyet valószínűen Dionizusznak szenteltek. Ezt a pogány várost mondja Jos.Flavius a Dekapolisz legnagyobb városának.

40. Betseán kapuja

Erre a kapura akasztották fel Saul és fiai testét. Egyikük Jonatás volt. A Bibliának kevés szebb része van, mint Dávid siratóéneke Jonatás fölött.

41. Gilboa hegyei

Gilboa hegyei ma sziklások és kopárak. Dante azt gondolta, hogy Dávid átká /hogy harnat, eső ne öntözze/, - megfogant.

42. Háród forrása

Ez az átok szerencsére nem érintette Hárón forrását, mely a Gilboa hegy lábánál van és szerepel Gedeonnak a madianiták elleni támadásánál.

Abbe az üregbe a víz hirtelen tör fel és 20 méteres tavat alkot. Gedeon, - ahogy az emberei ittak, itt választott ki 300-at belőlük, hogy visszaverje az amalekiták és madianiták támadását.

43. Sachne nemzeti parkjának halastavait Hród forrása táplálja. Ezek az árnyas víztükrök éles ellentétben állnak Gilboa hegységek közeli száraz lejtőivel. Ezen a helyen alapították újabban az izraeliek Gedeon emlékére Gedeon emlékére Gidona helyiséget egy nemzeti parkkal.

44. Játék Sachne vizein

Nézve az emberek gondtalanságát éles ellentét a vidék és dél között, ahol aviz kevés.

V. A JUDEAIK JELENLÉTE ÉSZAKPALESZTINÁBAN A KERESZTÉNY KORSZAKBAN

45. Oszlopfőbe vésott "kandeláber" /Menorah/ Kafarnaumnál. Az első izraeliták számára Észak a pogányok földje volt, "a népek Galileája". Ezért keveset találunk északon, ami Izraélról beszél. Ez az értékes oszlopfő a kafarnaumi zsinagóga épületének maradványa.

46. Mánát: mozaikpadló

A zsidók felkelésének csődje után, mely a templom lerombolásához és a zsidók Judeából való kiűzéséhez vezetett, Galilea lett a palesztinai héber élet központja. E korból maradtak fenn értékes leletek. Hammatnak a Kr.u.V. századból való zsinagógája azon mozaikpadlója "fekvéseben" maradt meg. Ez Tibériás melegvizének fennsíkánál van. A második templom lerombolásától kezdve /Kr. u.70./ Bar Kochbának felkeléséig olyan korszak volt itt, melyet forrongások, és lázadások, tömörülések és felkelések jellemeznek és amely befolyást gyakorolt minden következő héber nemzedék életére és gondolkodására. Ebben a korszakban a tudósok /doktorok három nemzedéke egybegyűjtötte és rendezte a Törvény és az Ősi hagyományok magyarázatának anyagát, együttes szövegekbe, amelyek a Mánát alkotják.

47. Bet-Alfa: mozaikpadló

Ez egy VI. századi zsinagógából került elő, melyet Bet-Alfa Qibbutzában találtak. Ez a mozaik a zsinagóga fő felszerelési tárgyát mutatja be: középen a Tóra ládája, gazdagon aranyozott ezekrény, mely a Törvény tekercseit tartalmazza. Nagyon tisztelték, ezért lámpákkal vették körül és jelképes nadarakkal, oroszlánokkal díszítették.

A nagy függönyön kívül, mely a szent helyet zárta el, láthatók az istentisztelet más eszközei is: a ezarva /echofar/ pálmaágba helyezett ünnepi csokor /lulav/ szalagokkal díszített mirtuszszal és fűzzel övezve. Ennek mintájára rendezték be bizonyosan a názáreti zsinagógát is Jézus idejében.

48. Kfar Baram zsinagógájának maradványai

/Ezt a zsinagógát a hagyomány Eszter sírhelyének tartja. A hatalmas oldalajtó klasszikus stílusú./

Ebből a korból sok hasonló zsinagóga van itt északon. Római és bizánci stílusúak. Ez, melynek részletét látjuk, a Kr.u.III.századból való.

49. Kfar-Baram: a zsinagóga egyik oldalajtója

Ezt a zsinagógát a hagyomány Eszter sírhelyének tartja. A hatalmas oldalajtó klasszikus stílusú.

50. Bet Searia zsinagógájának maradványai

Mindjárt a Kármel hegy alatt vannak a romok. Bet Seariába a Mianát Juda Hanasi /a szent/ idejének végén vitték. Őt az /ásatások során napfényre került/ itteni temetőben temették el. Juda rabbi a tannaita tudósok öt nemzedékének utolsó tagja volt és egyben a Miana egyberendezője.

Bet Searim kulturális központját a rómaiak rombolták le 352-ben és kifosztották. Fellelhetők a későbbi népek régiségei.

51. Bet Searim: a zsidó katakombák homlokzata

Uda rabbi példája nyomán Bet Searim lett minden palesztinai zsidónak, sőt a diaszporában élőknek is a kedvelt temetkezési helye: annyira, hogy a rómaiak megtagadtak minden lehetőséget az Olajfák hegyére való bejutásra. /Kr. u.134./

52. Zsidó jelképek Bet Searim katakombáinak belsőjében

Exhumálták a csontokat és a helyet parkká alakították át. Mindenki szabadon járhat a gyászos folyosókon. A katakombák száma több, mint 20. Gyászos díszítésük többnyire zsidó eredetű, de megtalálhatók a pogányok mitológiájából átvett motívumok is.

53. Bet Searim: szarkofág /kőkoporsó/ ujhéber felirattal

A több mint 300 felirat nagyrésze görög nyelvű. Mások arámok, héberek és palma alakúak. Ez bizonyítja, hogy az elhunytak a diaspora különböző részeiről származtak.

54. Bet Searim: /jelképes kép/

Juda rabbit és családját a 14.sz. katakombában temették el.

55. A Galileai tenger látképe /déli részének szélén/

Jogos kérdés: hogyan sikerült a zsidóknak megőrizni nemzeti azonosságukat és hagyományaikat, miután a rómaiak szétszórta őket a pogány világban? A felelet a Talmud összeállításában rejlik, melyet Tibériásban végeztek el. Akik odaadással foglalkoztak vele,

azokat doktoroknak hívták. Tanulmányozták és magyarázták a Mianát és előkészítették az anyagot a Talmud számára. Akik írásba foglalták, azokat szoborítéknak hívták.

56. Meir rabbi sírmléke. A második síkon északra Tibériás városa

A Talmud vaskegygyűjtemény, amely értelmezi a zsidók primitív bölcsességét. Gondosan részletező, de egyben nagy jelentőségű összeállítás, mely gyakorlatilag foglalja össze viselkedésük minden szempontját. Ez vont védőkerlátot a zsidók köré; megőrizve életmódjukat.

Itt van eltemetve Meir Baal Hannek rabbi vagyis a "megvilágosodott csodálatos" pátriárka /Kr.u.135-170/ a tanaiták negyedik nemzedékéből, a Mianá szerkesztője, akiről oly sok legenda beszél.

57. Simon rabbi sírmléke Maronban, Galilea magaslatán

A mai zsidók számára Galilea különleges légköre nem annyira a régi zsinagógák maradványaihoz kötődik, mint inkább a rabbik emlékeihez, akik itt éltek és nagy gondnal gyűjtötték össze a Talmudot. Galileának ez a rejtett szempontja elsiklik az elől, aki nem ismeri a Kr.u.I. századtól 740-ig terjedő időszakot. Simon bar Joachi rabbi hazafi volt, aki nacionalista kijelentései miatt rejtett életre kényszerült Galilea magaslatának barlangjaiban és állítólag itt írta a Zohart, vagyis a "fény könyvét".

58. Zarándoknő Simon rabbi sírmléke mellett

Ezeknek a rabbiknak sírmlékei észak minden részén szétszórva vannak, s a zarándokok ezrei keresik fel az egész év folyamán és a különleges emlékűnnepken, hogy megértsék: mit jelentett a hébereg ezen tudós és szent embereknek.

Ez a lelkiület jól mutatja azt az eszmét, ahogy a mindig élő népi hagyomány tisztelni akarja hőseit és szentjeit.

59. Egy másik híresrabbi síremléke Safed mellett

Az izraeliek, akár hódoló tisztelettel teszik, akár letentogadók, ma is meglátogatják ezeket a helyeket.

60. Régi rabbinus síremlék Safed mellett

Ezek az emlékek mindenki számára tanusítják az ellenállást a római birodalommal szemben. Hangsúlyos tanuságtétel volt ez, egészen a vérhullatásig. .

VI. AZ EVANGÉLIUMOK GALILEÁJA

61. Jézus prédikál a Galileai tengeren /Názáret, az Angyali Jelenés bazilikája nyugati kapujának részlete/

Egy másik rabbi, a leghíresebb valamennyi között, Jézus volt, József fia.

Galilea Jézus ifjúságának és első szolgálatának földje. "Igy beteljesedett Izajás próféta szava... /Mt.4, 15-16.8/

Itt élte Jézus 30 éven át egyszerű, munkás életét. Azon a helyen, ahol a hagyomány szerint Mária és az angyali jelenés háza állott, a katolikusok ünnepélyes bazilikát emeltek, melynek bronzkapui Jézus életéről beszélnek.

62. Az angyali jelenés /az Annuntiatio bazilikájának üvegablakai Názáretben/

"Gör angyal így szólt Máriához: Ödvözlőgy, kegyelommal teljes..."

63. Názáret délről nézve, középen az Annuntiatio Bazilikája

Itt Názáretben, ahol József és Mária élt, van az angyali jelenés hagyományos helye. A város közepén van a latin bazilika, mely emlékeztet erre az eseményre.

64. Az Annunciáció bazilikájának homlokzata

A kapu fölött ez van felírva latinul: "Sax Igo testté lett és köztünk élt."

65. A Boldogságok bazilikájának csúcsa /látkép/ a Galileai tenger Jézus első nyilvános helye. A város közepén van a latin bazilika, mely emlékeztet erre az eseményre.

66. A Boldogságok hegye

Jézus itt mondotta el a hegyi beszédet: "Boldogok a lélekben szegények..." A helybájos a csend és a csodás látvány miatt.

67. Korozain: a zsinagóga maradványai /mélyben a tó/

Mikor Jézus azt mondta, hogy országa nem e világból való, sokan elhagyták. Ez itt történt. A romok kb. 3 km-re vannak a Genezáreti tó északi részétől.

68. Ami megmaradt Kafarnaum zsinagógájából

Az evangéliumban olvashatjuk, hogy Kafarnaumban is tele voltak a zsidók a hagyományos Messiás-várással; és itt történt Jézustól való eltávolodásuk is /Mt. 11,21./

A ferencesek által 1969-ben végzett ásatások igazolják, hogy ezen maradványok nem Jézus korából, hanem a IV.századból valók. Jézus korának zsinagógája itt a közelben lehetett.

69. Kafarnaum zsinagógája /díszítő részletek/

Jézus nem azért jött, hogy a törvényt megszüntesse, hanem hogy beteljesítse. A szertartás törvény a zsidók életmódjának szervező része volt. Így nem meglepő, hogy az ortodox zsidók elfogadhatatlannak tartották, amint Jézus körüljárt prédikálva és munkálkodva.

70. Görög orthodox templom Kafarnaum mellett /a Galileai tenger északi partja

A keresztények számára Jézus visszautesítése Galileára nehezedik. A bizánci, középkori és a jelen korszakban mindig szentélyeket emeltek azon helyeken, melyeket a hagyomány őriz, hogy megszentelte őket Jézus útja vagy csodája. Minden mai szentély ókori romokon alapul, melyeket lerombolt Palesztina oly sok üldözése és megszállása.

71. A Galileai tenger keleti partja. A mélyben Hyppos

Máshol viszont Jézus szavait lelkesedéssel hallgatták. "Egy próféta sem kedves hazájában"

Hyppos a Dekapolisz városainak egyike a gerazaiak vidékén terült el. Ezen a helyen a dombok fokozatosan kisebbednek, valamelyes távolságra a tó vizétől, de Uadi Samak déli részén van egy tengerbe nyúló kicsi, néhány száz méter magas hegyfok, s így a vízre nyúló sziklafal, a lábánál megmaradt néhány tíz méternyi tengerpart. Oldalán a nyitott barlangok olyan benyomást keltenek, mintha régi sírbojtok volnának. Minden valószínűség szerint Jézus itt szabadította meg az ördögtől megszállottát.

72. Az Atlától Askalonig terjedő szobrászat /jelképes fénykép/

Galilea ebben az időben inkább pogány volt. Városai virágzóak.

Itt azonban nem hangzott el hiába Krisztus szava. Galileában voltak azonban Izraelnek hű fiaai, akikben "nincs álnokság" és akik, bár feszült viszonyban éltek a pogányokkal, meg tudták tartani hitüket. Közülük toborozta Jézus apostolait.

73. Hippos: egy bizánci kori templom romjai

Ez Hippos a Galileai tenger keleti partján, a Dekopolisz városainak egyike.

74. Hippos: egy bizánci kori templom romjai /bazilika/
Hippos már a IV. században püspöki székhely volt.

75. Fügefa Pán barlangjában Baniásnál

Fülöp Cezáreájánál, Pán isten szent ligete mellett, a Jordán forrásánál, a Hermon lábánál jelentette ki Péter, hogy Jézus a Krisztus, az Isten Fia. Fülöp Cezáreája egy másik pogány város, melyben Nagy Heródes épített egy Augusztusnak szentelt templomot.

76. Pogány felirat Baniásnál

Itt, ahol a kövek még a pogány isteneknek szóló áldozatokat hordozták, itt ígérte meg Jézus Péternek országakulcsait. Szembeszökő ezen a helyen az alapkö sziklájának hasonlata.

77. Péter főségének temploma a Galileai tenger északi partján.

Itt jelent meg Jézus feltámadása után, s mondta Péternek, hogy emberek halászává teszi.

Tabga a tavon. Jelentéktelen hely. Négyzetű, bazaltból épült, stilustalan templomával. A hagyomány szerint itt adta át Jézus Péternek az egyház főhatalmát.

78. Napjaink haláza a Galileai tavon.
Péternek, az emberek halászásnak jelképe.

79. Halakkal teli háló /jelképes fénykép/

Attól kezdve a hálókat belevetették mindentengerbe. ..

80. Az emberiség jelképezve a halban /vége/

Attól kezdve népek, törzsek, nemzetek összegyűltek, hogy Isten nagy népét alkossák....

+++++